

قم علمیه های حوزه گذاری سیاست شورای
خواهران علمیه حوزه مدیریت مرکز
پژوهش معاونت

عنوان

رابطه ایمان و عمل در مکتب تشیع ، خوارج نخستین و مرجئه

استاد راهنما

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای حسین فلاحی اصل

نگارنده :

زرین عزیزی

تابستان ۱۴۰۳

اللَّهُمَّ احْمِمْ بَيْنَ

صور تجلسه دفاع :

تمجیدیه :

حمد و سپاس من مخصوص خدایی که جهان هستی را مملو از اسرار قرار داده و موجودی اسرارآمیز به نام انسان را آفریده آگاه به انسان‌ها و نیت انسان‌هاست و آگاه به انسان‌ها و نیت انسان‌هاست.

تقدیم به:

پیشگاه مقدس حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف آن خورشید حیات بخش زمان ، قطب عالم امکان ، دریای همیشه جوشان، آن بی کران رحمت و تقدیم به شهدای در راه اسلام و تقدیم به مقام عظمای ولایت و مرجعیت حضرت آیت الله امام خامنه‌ای و تقدیم به اساتید و دست‌اندرکاران که در مدت در این تحقیق بنده را یاری نمودند

فهرست منابع :

۱. ابن حزم ، علی بن محمد ، الافصل فی الملل والنحل ، بیروت ، سال ۱۳۴۷
۲. آبیجی ، عبدالرحمن ، شرح مواقف ، ۳۳۰/۸۰
۳. ابن منظور ، لسان العرب ، ج ۱۲ ، ص ۱۴۲
۴. ابن شعبه حرائی ، حسن بن علی ، تحف العقول ، محقق ومصحح ، غفاری ، علی اکبر ، ص ۵۷ ، جامعه مدرسین قم ، چاپ دوم ، ۱۴۰۴ ق
۵. ابن بابویه ، محمد بن علی ، عیون اخبار الرضا علیه السلام ، ج ۱ ، تهران ، چاپ اول ، ۱۳۷۸ ق
۶. احمد ، آرام ، خدا وانسان در قرآن ، تهران : دفتر نشر فرهنگ اسلامی ، چاپ سوم
۷. ابو زهره ، محمد ، تاریخ مذاهب اسلامی ، علیرضا ایمانی ، قم ، انتشارات دانشگاه ادیان ومذاهب اسلامی ، ص ،
- ۱۱۰-۱۱۱ ، چاپ ۱۳۹۸
۸. ابن اثیر ، الکامل فی التاریخ ، ج ۴ ، ص ۲۵۵ ، چاپ ۵ ، ۱۴۰۵ ق
۹. ابن سعد ، محمد ، طبقات الکبری ، بیروت ، ۴۰۵ ق ۳. الزنیه ، ص ۱۰۵
۱۰. اشعری ، ابوالحسن ، مقالات اسلامیین و اختلاف المصلین ، بیروت ، ۱۴۰۰ ق
۱۱. اشعری ، ابی خلف ، ص ۸
۱۲. احسانی ، ابن ابی جمهور ، عوالی الثالی ، ج ۴ ، ص ۸۶ ، انتشارات سید الشهداء ، قم ، ۱۴۰۵ ق
۱۳. احمدی ، محمد حسین ، رابطه ایمان وعمل صالح با محوریت آیات قران
۱۴. اشعری قمی ، سعد بن عبدالله ، المقالات والفرق ، شرکت انتشارات علمی وفرهنگی ، تهران ، ۱۳۶۱
۱۵. الخمیس ، محمد بن عبدالرحمن ، اصول دین عند امام ابوحنیفه ، ج ۱ ، ۱۴۱۶ ق
۱۶. امین ، احمد ، ضحی الاسلام ، قاهره ، ۲۰۰۳
۱۷. برنجکار ، رضا ، آشنایی با فرق ومذاهب اسلامی ، ناشر : کتاب طه وابسته به موسسه فرهنگی طه ، تعداد ص ۱۱ ، ۱۳۹۶

۱۸. بغدادی ، عبدالقاهر بن طاهر ، الفرق بین الفرق و بیان الفرق الناجیه ، بیروت ، ج ۱ ، ص ۱۹۰
۱۹. بلاذری ، اسباب الاشراف ، ج ۲ ، ص ۴۸۰ و ۴۸۶
۲۰. بهرامی ، محمد ، خوارج و نگرش به قرآن ، منبع پژوهشی قرآنی ، ۱۳۷۶
۲۱. تفتازانی ، شرح المقاصد ، ۵ / ۱۷۹
۲۲. تهرانی ، آیت الله مجتبی ، آثار فردی و اجتماعی ایمان
۲۳. ثانی شهید ، زین الدین بن علی بن احمد عاملی جبعی ، مسالک الافهام ، ج ۵ ، ص ۳۳۷ و ۳۳۸ ، ۱۴۱۴ق
۲۴. جزری ، ابن اثیر ، الكامل فی التاریخ ، دارالکتب العربی ، چاپ ۵ ، بیروت ، ۱۴۰۵ ق
۲۵. جعفری ، یعقوب ، خوارج در تاریخ
۲۶. جعفریان ، رسول ، پیشین ، ص ۷۷ - ۸۰
۲۷. چهر قانی ، آیدا ، علم کلام و مباحث کلامی ، ناشر : نشر زهره ، صفحات ۸۰ ، ۱۳۹۸
۲۸. حر عاملی ، محمد بن حسن ، وسائل الشیعه ، تهران ، الاسلامیه ، ج ۱۷ ، ص ۳۳۱ ، ص ۴۷۶
۲۹. حسینی ، سید محمد رضا ، بررسی و نقد ایمان در نگاه مرجئه ، ۱۳۹۳
۳۰. خوشدل ، حسین ، عمل صالح در قرآن ، ۱۳۸۲
۳۱. خلکان ، احمد بن محمد ابی ابکر ، تحقیق احسان عباس ، بیروت ، دار صادر ، ج ۶
۳۲. دنیوری ، احمد ، الاخبار الطوال ، قم ، ۳۰۶
۳۳. دباغ ، احسان ، مراتب و درجات ایمان و کفر و رابطه ایمان و عمل صالح
۳۴. دستغیب شیرازی ، سید عبدالحسین ، گناهان کبیره ، تهران ، انتشارات جهان ، ج ۱ ، چاپ ششم
۳۵. رضا زاده لنگرودی ، رضا ، ص ۱۴۸
۳۶. ربانی گلپایگانی ، علی ، فرق و مذاهب کلامی ، ص ۲۷۷ ، مرکز جهانی علوم اسلامی ، قم ، چاپ ۱ ، ۱۳۷۷

۳۷. حفتر ، سبحانی ، الحوثی فی الملل و انحلال
۳۸. شیخ مفید ، محمد بن محمد بن نعمان ، المقالات ، انتشارات کنگره شیخ مفید ، قم ، ص ۴۶ و ۴۸ ، ۱۴۱۳ هـ
۳۹. شیخ مفید ، محمد بن محمد بن نعمان ، الناجیه ، دارالافاق الجدیده ، بیروت ، ص ۹۴ ، ۱۹۱۷
۴۰. شرباصی ، ج ۴ ، ص ۲۱۱ ، ۱۴۰۷
۴۱. شهرستانی ، عبدالکریم ، الملل والنحل ، دار المعرفه ، بیروت ، ۱۰۹
۴۲. شریف ، محمد ، تاریخ فلسفه در اسلام ، ترجمه نصرالله پور جوادی ، ج ۲ ، ص ۱۱۵
۴۳. طبری ، محمدی ، تاریخ طبری ، بیروت ، ج ۵ ، ۳ هجری
۴۴. طباطبائی ، سید محمد حسین ، ج ۲ ، ص ۴۰۲ ، ۱۳۷۴ ش
۴۵. طالقانی ، سید محمود ، پرتوی از قرآن ، ج ۱ ، ص ۹۶ و ۹۷ ، چاپ چهارم ، ۱۳۶۲ ش
۴۶. طوسی ، محمد بن حسن ، ج ۱ ، ص ۳۷۶ ، ۱۴۰۹ ق ، تهذیب الاحکام ، ج ۸ ، ص ۱۱۱ ، مجمع البیان فی تفسیر القرآن ، ج ۱ ، ص ۱۱۸ - ۱۱۹
۴۷. طیب ، سید عبدالحسین ، البیان فی تفسیر القرآن ، ج ۱ ، ص ۲۵۸ و ۲۵۹ ، انتشارات اسلام ، تهران ، ۱۳۷۸
۴۸. ظاهری ، ابن حزم ، الفصل فی الملل ۸ ، دار المعرفه ، ۱۸۸/۳
۴۹. عاملی ، سید جعفر مرتضی ، علی علیه السلام و خوارج ، سازمان انتشارات پژوهشگاه و اندیشه اسلامی ، ۱۳۶۶
۵۱. عبداللہیان ، احسان ، معیارهای نظری کفر ، ایمان و اسلام در مذاهب اسلامی و نقد آنها
۵۲. عابدیها ، حمید ، کلاهدوزها ، پرستو
۵۳. غلامی دهقی ، علی ، مرجئه علل وعوامل وپیدایش وگرایش آن ، مرجئه وبنی امیه ، ش ۲ ، ۱۳۸۸
۵۴. غزالی ، محمد بن محمد ، قواعد العقاید ، ناشر: جامی ، ۱۳۸۴
۵۵. فرمانیان ، مهدی ، تاریخ و عقاید فرقه های خوارج ، ش ۳۷ ، ۱۳۸۷
۵۶. فارابی ، محمد ، الخوارج فی الاسلام ، ۱۹۴۹

۵۷. قمی ، محمد بن علی بابویه ، ج ۱ ، ناشر: مدرسه الاعلمی المطبوعات ، ۴ هجری
۵۸. کلینی ، محمد بن یعقوب ، کافی ، ج ۲ ، ص ۴۰۹ ، دارالکتب الاسلامیه ، تهران ، ۱۳۶۵ ش
۵۹. مادلونگ ، فرقه های اسلامی ، ص ۱۰۳
۶۰. مسعودی ، علی بن حسین ، مروج الذهب ، ج ۳ ، بیروت ، ۱۴۰۹ ق
۶۱. معتزلی ، عبد الجبار ، الاصول خمس ، ناشر: دار احیاء العربی ، بیروت ، ۱۴۲۲
۶۲. مفتاح ، احمد رضا ، رابطه ایمان و عمل در شیعه و آیین کاتولیک ، ناشر: دانشگاه قم ، ۱۳۸۱
۶۳. مصباح یزدی ، محمد تقی ، رابطه متقابل ایمان و عمل ، انتشارات موسسه امام خمینی ره ، ۱۳۸۲
۶۴. مطهری ، مرتضی ، گریز از ایمان و گریز از عمل ، موسسه انتشارات صدرا ، ۱۳۹۶ ، درسهای از عقاید ، ص ۴۰ و ۴۱
۶۵. مشکور ، محمد جواد ، تاریخ شیعه و فرقه های اسلام تا قرن چهارم ، ص ۴۲ ، فرهنگ فرق اسلامی انتشارات استان قدس رضوی ، ص ۴۰۵ و ۴۰۶ ، چاپ سوم ، ۱۳۷۵ ش
۶۶. مقید ، محمد بن نعمان ، اوائل المقالات ، قم ، انتشارات کنگره جهانی شیخ مفید ، ۱۴۱۳ ق
۶۷. مکارم شیرازی ، ناصر ، تفسیر نمونه ، ج ۹ ، ص ۴۱۸ و ۴۱۹ ، دارالکتب الاسلامیه
۶۸. معنیه ، محمد جواد ، تفسیر کاشف ، ج ۱ ، ص ۱۳۹ ، دارالکتب الاسلامیه ، تهران ، ۱۴۲۴ ق
۶۹. مجلسی ، محمد باقر ، بحار الانوار ، ج ۲ ، ص ۸۱ ، ۱۴۰۴
۷۰. نراقی ، جامع السعاده ، ج ۱ ، چاپ نجف اشرف ، ص ۳۹
۷۱. نجفی ، محمد حسن ، جواهر الکلام ، ناشر: جامعه مدرسین قم ، ۱۳ ه
۷۱. وحیدی مهر جردی ، شهاب الدین ، مرجئه پیدایش اندیشه ها ، ناشر : سازمان سمت ، ۱۳۹۴
۷۲. یاسینی ، محمد رضا ، ایمان و عمل صالح در قرآن کریم ، ناشر: سنا ، ۱۳۹۴
۷۳. مقاله : خادم زاده ، جواد ، ایمان از دیدگاه مرجئه ، ش ۲ ، ۱۳۸۳
۷۴. مقاله : حسینی ، سید محمد رضا ، بررسی و نقد ایمان در نگاه مرجئه ، ش ۴ ، ۱۳۹۳

۷۵. یاوری سرتختی ، محمد جواد ، ویژگی های فکری و اخلاقی خوارج ، ۱۳۹۸

۷۶. مرتضی ، مطهری ، جاذبه ودافعه علی علیه السلام ، ص ۱۳۹، ۱۳۴۶ش

۷۷. مرتضی ، مطهری ، سیری در سیره ائمه اطهار ، انتشارات صدرا ، ص ۳۶ و ۳۷ ، ۱۳۹۴